

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA
OFICINA D'ESTUDIS JURÍDICS

INSTITUCIONS
DE DRET CATALÀ

PARAFERNALS

BARCELONA

1921

1

Antecessores

El fons jurídic antic de la UdG

ADVERTIMENT

La tasca de codificar les institucions del dret civil de Catalunya, per a l'acompliment de la qual, essencialment, va ésser constituïda l'Oficina d'Estudis Jurídics, exigia, si es volien defugir els múltiples perills d'un assaig infructuós, la formulació d'un pla concret i una elaboració metòdica.

Resta acomplerta la que devia ésser missió prèvia. L'«Oficina» ha presentat davant el Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya l'ordre de treball que ha de seguir, mentre un canvi en el règim de govern de Catalunya no exigís una més gran pre-remptorietat en la tasca i, per tant, una novella adopció de procediment (1). Resta també precisada la indispensable, curosa preparació que assegurí, dins una relativitat, les exigències del treball ben fet. Comença avui l'acompliment de la tasca assenyalada.

Atenent-se al pla indicat, el present volum no té per objectiu el formular un projecte de llei reguladora d'una institució, com és ara la dels parafernals, o el capítol del Codi català referent als parafernals, sinó aplegar i metoditzar els materials que cal tenir

(1) *El Dret català i la codificació.*—Oficina d'Estudis Jurídics, Barcelona 1919.

a l'abast per judicar si una fórmula reguladora determinada escau a la manera d'ésser de la Catalunya actual o si, en canvi, s'ha de modificar o complementar, o s'ha de procedir a una regulació novella.

La pròpia naturalesa dels elements amb els quals és format el present estudi determina la seva divisió en dues parts capitals: una que aplega els elements que representen la tradició jurídica catalana i una altra comprensiva dels que s'han imposat a l'evolució del nostre dret d'ençà que fou publicat el Decret de Nova Planta.

Mes, per tal com Catalunya no és un poble isolat, sinó que conviu amb altres pobles i, a més, ha tingut sempre per norma el seguir per la vida d'una assenyada evolució, hem cregut indispensable de completar aquest estudi tot presentant les regulacions que ha tingut la institució dels parafernals en els pobles d'Espanya i en altres terres que ofereixen en aquest ordre del dret un interès a la nostra tasca i, d'una manera principal, en aquelles que han procedit a una codificació que fins sota el punt de mira extern poden ésser proposades per a exemple digne d'estudi. No hem volgut, finalment, que manquessin les orientacions vers les quals impulsa a la vida jurídica el dret social dels nostres dies.

Entre els elements representatius de la tradició jurídica catalana hi hem comprès els textos pròpiament catalans, els canònics i els del corpus romà, així com els estudis que d'ells o de llurs aplicacions han fet els nostres juriconsults i els canonistes i romanistes.

A costat d'aquests textos hem volgut consignar els costums pertinents de Mallorca i Menorca, els d'Andorra i els furs de València, perquè encara que les Mallorques i València tenen prou vigorosa i reconeguda personalitat pròpia i les Valls andorranes, sota el punt d'obrir polític, constitueixen un Estat; jurídi-

cament, però, unes i altres són terres de nissaga i tradició catalanes i llurs drets, per tant, tenen el mateix valor que qualsevol dels diversos drets especials en què es destria el nostre règim jurídic, si no el tenen major que molts d'ells que no s'especialitzen més que en regulacions fragmentàries.

En la part comprensiva dels elements pertorbadors del nostre dret hi juguen un principal paper la jurisprudència i les resolucions de la Direcció general de los Registros y del Notariado i, de retop, els textos de dret en què es fonamenten.

Quant als textos legals d'altres nacions, mancats d'una influència directa en el nostre dret, els hem aplegat per a facilitar un treball de comparació encaminat a obrir fonts de coneixement per a ben judicar.

El resum que clou el present estudi va seguit d'una síntesi articulada amb la finalitat de determinar si encarna fidelment l'esperit amb el qual la regulació ha d'ésser feta i si expressa adequadament la que la institució necessita o, en cas negatiu, com s'hauria de modificar o de complementar.

L'Oficina d'Estudis Jurídics, així, vol que la seva tasca, mentre l'oportunitat ho consenti, passi la prova de la publicitat abans de procedir a regulacions definitives.

Aquesta obligació comença en ésser reclamada i cessa quan desapareix la necessitat.

La muller, si té motiu per témer una mala utilització de la seva aportació, pot obligar al marit a que n'asseguri el bon ús o pot ésser autoritzada per aplicar-la ella mateixa.

VII

Administració per la muller de béns del marit

Les disposicions referents a administració i restitució són aplicables al cas en què la muller, sense títol especial i en vida del marit, administri béns d'aquest.

INDEX

	<u>Pàgs.</u>
Advertiment	7
I LA INSTITUCIÓ	11
II DRET CATALÀ COMÚ	14
III DRET CATALÀ ESPECIAL	16
<i>Barcelona.</i>	17
<i>Girona</i>	17
<i>Tortosa.</i>	17
Concepte dels parafernals	18
Propietat i exercici de drets.	19
Fruits	19
Intervenció del marit	20
Restitució	21
<i>València</i>	22
IV DRET CANÒNIC	24
V DRET ROMÀ	25
Concepte dels parafernals	25
Propietat i exercici de drets.	27

	Pàgs.
Fruits	28
Intervenció i responsabilitat del marit.	29
Restitució	30
VI DOCTRINA DELS AUTORS CATALANS	32
<i>Autors clàssics</i>	<i>32</i>
Concepte dels parafernals	32
Propietat i exercici de drets.	36
Fruits	37
Intervenció i responsabilitat del marit.	40
Restitució	43
<i>Autors moderns</i>	<i>54</i>
VII DOCTRINA DELS CANONISTES	67
VIII DOCTRINA DELS ROMANISTES	71
IX LLEIS APLICADES DESPRÉS DEL DECRET DE NOVA PLANTA, I JURISPRUDÈNCIA	79
X EL FET JURÍDIC	92
XI DRET CIVIL COMPARAT	102
Codi civil espanyol	102
Aragó	107
Biscàia	107
Galícia	107
Nabarra.	108
França	109
Itàlia	111
Alemanya	113
Suïssa	117
Anglaterra	120

	Pàgs.
XII ELS CORRENTS MODERNS	123
XIII REGULACIÓ DELS PARAERNALS	137
REGULACIÓ PROPOSADA	143
I. Béns parafernals	143
II. Drets de la muller	143
III. Intervenció del marit	144
IV. Administració pel marit	144
V. Restitució	145
VI. Contribució a les despeses fami- liars.	145
VII. Administració per la muller dels béns del marit	146